A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2017. június 8.*

„Előzetes döntéshozatal — Uniós polgárság — EUMSZ 21. cikk — A tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog — Mind a tartózkodási hely szerinti tagállam, mind pedig a születési hely szerinti tagállam állampolgárságával rendelkező személy — A családi névnek nem a szokásos tartózkodás alatt történő megváltoztatása a születési hely szerinti tagállamban — A születési névvel megegyező név — E névnek a tartózkodási hely szerinti tagállamban való anyakönyvezése iránti kérelem — E kérelem elutasítása — Ok — E névnek nem a szokásos tartózkodás alatt történő megszerzése — A nemzeti jogban ugyanezen név elismerésére szolgáló más eljárások létezése”

A C-541/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Amtsgericht Wuppertal (wuppertali helyi bíróság, Németország) a Bírósághoz 2015. október 16-án érkezett, 2015. szeptember 24-i határozatával terjesztett elő a

Mircea Florian Freitag

által indított,

Angela Freitag,

Vica Pavel,

a **Stadt Wuppertal**,

az **Oberbürgermeister der Stadt Wuppertal** részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Prechal, A. Rosas (előadó), C. Toader és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. szeptember 15-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a német kormány képviseletében M. Hellmann, T. Henze és J. Mentgen, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, M. Figueiredo és M. Castelo-Branco, meghatalmazotti minőségben,

– a román kormány képviseletében A. Wellman és R. H. Radu, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében E. Montaguti és G. von Rintelen, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. november 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 18. cikk és az EUMSZ 21. cikk értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Mircea Florian Freitag által a családi név Romániában jogszerűen szerzett névre történő megváltoztatásának Németországban való elismerése és anyakönyvezése tárgyában indított eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény releváns rendelkezései

3 Az 1994. szeptember 21-i Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény (BGBl. 1994 I., 2494. o., helyesbítés: BGBl. 1997 I., 1061. o.), az alapügy tényállása tekintetében alkalmazandó változatának (a továbbiakban: EGBGB) „Személyes jog” című 5. §-a (1) bekezdésének első és második mondata a következőképpen rendelkezik:

„Azon állam jogára való hivatkozás esetén, amely államnak valamely személy az állampolgára, továbbá ha e személy több állam állampolgára, ezen államok közül annak joga alkalmazandó, amelyhez a személyt különösen szokásos tartózkodási helye vagy életének alakulása révén a legszorosabb kapcsolat fűzi. Ha a személy német állampolgár is egyben, e jogállás élvez elsőbbséget.”

4 Az EGBGB „Név” című 10. §-ának (1) bekezdése így rendelkezik:

„A személyneveket azon állam joga szabályozza, amelynek a személy az állampolgára.”

5 Az EGBGB „Az Európai Unió más tagállamában szerzett név választása” című 48. §-a így rendelkezik:

„Ha valamely személy neve a német jog hatálya alá tartozik, e személy az anyakönyvi hivatal előtt tett nyilatkozat útján választhatja az Európai Unió más tagállamában való szokásos tartózkodása alatt szerzett és e tagállamban anyakönyvezett nevet, amennyiben ez nem nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen a német jog alapelveivel. A névválasztás a másik tagállam anyakönyvébe való bejegyzés időpontjára visszamenőleges hatállyal érvényes, kivéve, ha a személy kifejezetten úgy nyilatkozik, hogy a névválasztás csak a jövőre nézve érvényes. A nyilatkozatot hatóságnak kell hitelesítenie, vagy közokiratba kell foglalni azt. […]”

A névváltoztatásról szóló törvény

6 A német jogban a névváltoztatást a közjog, egész pontosan az utoljára a 2008. december 17-i törvény (BGBl. 2008 I., 2586. o.) 54. §-ával módosított, 1938. január 5-i Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornamen (NamÄndG) (a családi és utónevek megváltoztatásáról szóló törvény, BGB1. 1938 I., 9. o., a továbbiakban: névváltoztatásról szóló törvény) szabályozza.

7 A névváltoztatásról szóló törvény 1. §-ának szövege a következő:

„A [németországi] lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező német állampolgárok vagy hontalanok családi neve kérelemre megváltoztatható.”

8 E törvény 3. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A családi név csak akkor változtatható meg, ha jelentős ok indokolja a megváltoztatást.”

9 A névváltoztatásról szóló törvény 3. §-ának (2) bekezdése szerint a döntés szempontjából releváns körülményeket hivatalból kell mérlegelni.

10 A névváltoztatásról szóló törvény 5. §-ának (1) bekezdése értelmében a családi név megváltoztatása iránti kérelmet a kérelmező lakó- vagy tartózkodási helye szerinti körzet alsófokú közigazgatási szervéhez kell benyújtani.

11 Az utoljára a 2014. február 11-i közigazgatási rendelettel (BAnz. AT, 2014. február 18., B2) módosított 1980. augusztus 11-i Allgemeine Verwaltungsvorschrift zum Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornament (NamÄndVwV) (a családi és utónevek megváltoztatásáról szóló törvényre vonatkozó általános közigazgatási rendelet, a továbbiakban: a névváltoztatásról szóló törvényre vonatkozó rendelet) 27. pontjának (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A személyek nevére vonatkozó részletszabályokat – főszabály szerint – kizárólagos jelleggel a polgári jog vonatkozó rendelkezései tartalmazzák. A névváltoztatás, amelyet a közigazgatási jog szabályoz, az adott esetben felmerülő káros hatások megszüntetésére irányul. Kivételes jellegű. Éppen ezért elsődleges annak vizsgálata, hogy az elérni kívánt cél elérhető-e a polgári jog szerinti névmódosító nyilatkozat tételével vagy a gyámügyi bíróság végzésével.”

12 E rendelet 28. pontja szerint:

„A családi név csak akkor változtatható meg, ha jelentős ok indokolja a névváltoztatást. Jelentős ok áll fenn akkor, ha a kérelmezőnek a névváltoztatáshoz fűződő jogos érdeke […] nyomósabb, mint az esetleges ellenérdekű résztvevők jogos érdeke […], illetve mint a törvényi rendelkezésekben meghatározott névviselési alapelvek, ideértve a név társadalmi azonosító szerepét és az átörökített név megtartásához fűződő közérdeket […].”

13 Az említett rendelet 31. pontja értelmében:

„Amennyiben a 28. pont szerinti mérlegelés alapján a kérelmezőnek a családi név megváltoztatásához fűződő jogos érdeke nyomósabb, és ezáltal jelentős ok indokolja a névváltoztatást, akkor a kérelemnek főszabály szerint helyt kell adni. A jelentős ok fennállásának megállapításakor már figyelembe vett szempontok nem vehetők figyelembe további mérlegelési szempontokként. Amennyiben jelentős ok nem indokolja a névváltoztatást, akkor a kérelmet el kell utasítani.”

14 A névváltoztatásról szóló törvényre vonatkozó rendelet 49. pontja ekként rendelkezik:

„Amennyiben egy német állampolgár, aki egyben más állam állampolgárságával is rendelkezik, az említett állam joga szerint más családi nevet visel, mint amelyet a törvény hatálya alá tartozó terület joga szerint viselnie kellene, ez a klaudikáló névviselés megszüntethető, ha a törvény hatálya alá tartozó területen viselendő nevet a másik állam joga szerint viselendő névre változtatják. Ezzel szemben, ha a másik családi nevet cseréli le, az érdekeltet a másik állampolgársága szerinti állam hatóságaihoz kell irányítani."

15 Amennyiben az illetékes közigazgatási hatóság megtagadja a névváltoztatást, az ilyen elutasító határozattal szemben közigazgatási jogorvoslatra van lehetőség. Ha azonban az illetékes közigazgatási hatóság a tartományi jog alapján helyt ad a családi név megváltoztatására irányuló kérelemnek, gondoskodik arról, hogy a névváltoztatás az anyakönyvben átvezetésre kerüljön.

Az alapügy tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

16 Az alapügy felperese 1986. április 25-én született Romániában Pavel családi néven. Angela Freitag és Vica Pavel, román állampolgárok gyermeke, maga is román állampolgár.

17 Miután a szülei elváltak, az édesanya férjhez ment a német állampolgárságú M. Freitaghoz.

18 Az 1997. május 21-i bírósági határozattal M. Freitag örökbe fogadta az alapügy felperesét, aki így német állampolgárságot szerzett, és azóta a Freitag családi nevet viseli.

19 A brassói (Románia) megyei önkormányzat a 2013. július 9-i határozatával az alapügy felperesének családi nevét kérelmére ismét Pavelra változtatta. A romániai névváltoztatási eljárás lefolytatása idején az alapügy felperesének szokásos tartózkodási helye Németországban volt.

20 Az alapügy felperese ezt követően Pavel családi névre kiállított új román útlevelének bemutatása mellett a Standesamt der Stadt Wuppertalhoz (wuppertali anyakönyvi hivatal, Németország) fordult, és kérte a névváltoztatás német jogban történő elismerését, valamint annak megfelelő anyakönyvezését.

21 A wuppertali anyakönyvi hivatal és az Oberbürgermeister der Stadt Wuppertal (Wuppertal város főpolgármestere, Németország) mint az anyakönyvi hivatal alsófokú felügyeleti szerve, az Amtsgericht Wuppertal (wuppertali helyi bíróság, Németország) elé terjesztette az ügyet, mivel kétségei vannak a születési anyakönyvi bejegyzés módosítása tekintetében.

22 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, amennyiben a romániai névváltoztatási eljárás lefolytatása idején az alapügy felperesének szokásos tartózkodási helye Németországban volt, nem lehet alkalmazni az EGBGB 48. §-át, mivel ez a rendelkezés egy másik uniós tagállamban szerzett név – az anyakönyvi hivatalban tett nyilatkozat útján történő – választásához való jogot attól a feltételtől teszi függővé, hogy a szóban forgó nevet az ebben a másik tagállamban való szokásos tartózkodás alkalmával szerezték meg, amely feltétel a jelen esetben nem teljesült.

23 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az EGBGB 48. §-a analógia útján sem alkalmazható. A jogalkotási eljárás keretében keletkezett dokumentumokból kiderül, hogy a jogalkotó különösen a Bíróság 2008. október 14-i Grunkin és Paul ítéletéből (C-353/06, EU:C:2008:559) eredő előírásokat kívánta átültetni, és tudatában volt annak, hogy a rendelkezés nem vonatkozik minden klaudikáló névviselési helyzetre.

24 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság kérdése arra irányul, hogy az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk megköveteli-e a másik tagállamban megváltoztatott név elismerését, ha az érintett személy szokásos tartózkodási helye ugyan nem a másik tagállamban volt, de kettős állampolgársága miatt valamilyen másfajta kapcsolat fűzi ahhoz.

25 E körülmények között az Amtsgericht Wuppertal (wuppertali helyi bíróság) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatalra a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket, hogy valamely tagállam hatóságai kötelesek elismerni ezen állam valamely állampolgárának névváltoztatását, ha ezen állampolgár egyidejűleg valamely másik tagállam állampolgára is, és az utóbbi tagállamban családjogi jogállásváltozással össze nem függő névváltoztatás miatt (vissza)szerezte eredeti, születésekor kapott családi nevét, jóllehet a névszerzésre az állampolgár saját kérelmére és nem a másik tagállamban való szokásos tartózkodása alatt került sor?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Előzetes észrevételek

26 Elöljáróban meg kell említeni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az EGBGB 48. §-ára támaszkodik, hiszen a kérdésével arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikkel ellentétes-e az, ha valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai megtagadják az e tagállam állampolgára által egy másik tagállamban – amelynek állampolgárságával szintén rendelkezik – jogszerűen szerzett családi név elismerését, amennyiben a szokásos tartózkodási helye nem e másik tagállamban volt.

27 Meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a kérdésében utal arra, amit a német kormány és az Európai Bizottság is hangsúlyoz, hogy a névváltoztatásról szóló törvényben meghatározott külön közigazgatási eljárás teszi lehetővé a névváltoztatás kérelmezését a közigazgatási hatóságnál.

28 A német kormány szerint ez a névváltoztatásról szóló törvény szerinti eljárás alkalmazandó egy olyan helyzetben, mint az alapügy felperesének helyzete, mivel – bár főszabály szerint erre a helyzetre az EGBGB 48. §-a lenne alkalmazandó – nem teljesülnek az e rendelkezésben azzal kapcsolatban megkövetelt feltételek, hogy a szokásos tartózkodási helynek egy másik tagállamban kell lennie. A német kormány szerint a névváltoztatásról szóló törvény szerinti eljárás az alapügy felperesének helyzetéhez hasonló helyzetben lehetővé teszi az adott személy számára, hogy egy másik tagállam joga szerint megszerzett név viselésének jogát a hatáskörrel rendelkező hatósághoz ez iránt benyújtott kérelem alapján megszerezze.

29 A nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti együttműködési eljárás keretében ez utóbbi feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket (lásd különösen: 2013. szeptember 19-i Betriu Montull ítélet, C-5/12, EU:C:2013:571, 40. pont).

30 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdést úgy kell érteni, hogy az lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, ha valamely tagállami anyakönyvi hivatal az e tagállam állampolgára által egy másik tagállamban – amelynek állampolgárságával szintén rendelkezik – jogszerűen szerzett és a születési névvel megegyező családi név elismerését és annak anyakönyvezését a nemzeti jog olyan rendelkezése alapján megtagadja, amely az anyakönyvi hivatalban tett nyilatkozat útján történő bejegyzés iránti kérelem lehetőségét ahhoz a feltételhez köti, hogy e név megszerzésére a másik

tagállamban való szokásos tartózkodás alatt került sor, jóllehet a nemzeti jog más rendelkezései lehetővé teszik ugyanezen állampolgár számára, hogy más hatósághoz terjesszen névváltoztatás iránti kérelmet, amely hatóság mérlegelési jogkörében elbírálja a kérelmet.

31 Hozzá kell tenni, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően az EUMSZ 21. cikk nemcsak a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogot tartalmazza, hanem az állampolgárság alapján történő bármilyen hátrányos megkülönböztetés tilalmát is. Következésképpen az alapeljárás felperesének helyzetét kizárólag e rendelkezésre tekintettel kell megvizsgálni (2011. május 12-i Runevič-Vardyn és Wardyn ítélet, C-391/09, EU:C:2011:291, 65. pont; lásd analógia útján: 2016. június 2-i Bogendorff von Wolffersdorff ítélet, C-438/14, EU:C:2016:401, 34. pont).

Az uniós jog hatályáról

32 Először is meg kell vizsgálni, hogy az alapeljárás felperesének helyzete az uniós jog, különösen az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó, illetve a hátrányos megkülönböztetést tiltó szabályok tárgyi hatálya alá tartozik-e.

33 A következetes ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy bár az uniós jog jelen állapotában a valamely személy családi nevének és keresztnevének az anyakönyvi okmányokba való bejegyzésére vonatkozó szabályok a tagállamok hatáskörébe tartoznak, ez utóbbiaknak a hatáskörük gyakorlása során tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogot, különösen a Szerződésnek a minden uniós polgárt megillető, a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogra vonatkozó rendelkezéseit (2003. október 2-i Garcia Avello ítélet, C-148/02, EU:C:2003:539, 25. pont; 2008. október 14-i Grunkin és Paul ítélet, C-353/06, EU:C:2008:559, 16. pont; 2010. december 22-i Sayn-Wittgenstein ítélet, C-208/09, EU:C:2010:806, 38. és 39. pont; 2011. május 12-i Runevič-Vardyn és Wardyn ítélet, C-391/09, EU:C:2011:291, 63. pont; 2016. június 2-i Bogendorff von Wolffersdorff ítélet, C-438/14, EU:C:2016:401, 32. pont).

34 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint fennáll az uniós joggal való kapcsolat olyan személyek esetében, akik valamely tagállamnak egy másik tagállam területén jogszerűen tartózkodó állampolgárai (2003. október 2-i Garcia Avello ítélet, C-148/02, EU:C:2003:539, 27. pont). Az alapügy felperese esetében erről van szó, hiszen román állampolgár és a Németországi Szövetségi Köztársaságban tartózkodik, amely államnak szintén állampolgára.

Az EUMSZ 21. cikk értelmében vett szabad mozgás korlátozásának fennállásáról

35 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság több alkalommal megállapította, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely egyes állampolgárait pusztán azért hozza hátrányos helyzetbe, mert éltek a más tagállamban való szabad mozgás és tartózkodás jogával, az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésében valamennyi uniós polgárnak biztosított szabadságok korlátozását jelenti (2008. október 14-i Grunkin és Paul ítélet, C-353/06, EU:C:2008:559, 21. pont; 2010. december 22-i Sayn-Wittgenstein ítélet, C-208/09, EU:C:2010:806, 53. pont; 2011. május 12-i Runevič-Vardyn és Wardyn ítélet, C-391/09, EU:C:2011:291, 68. pont; 2016. június 2-i Bogendorff von Wolffersdorff ítélet, C-438/14, EU:C:2016:401, 36. pont).

36 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik továbbá, hogy valamely tagállam olyan állampolgára neve elismerésének e tagállam hatóságai általi megtagadása, aki gyakorolta egy másik tagállam – amelynek szintén állampolgára – területén való szabad mozgáshoz való jogát, amint azt e tagállam meghatározza, korlátozhatja a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való, az EUMSZ 21. cikkben kimondott jog gyakorlását. Ugyanis félreértés adódhat és hátrány keletkezhet az ugyanazon személyre alkalmazott két név közötti eltérésből (lásd ebben az értelemben: 2016. június 2-i Bogendorff von Wolffersdorff ítélet, C-438/14, EU:C:2016:401, 37. pont).

37 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a mindennapi élet számos, akár hivatalos, akár magánjellegű teendője megköveteli a személyazonosság, és ezen felül, ha a családról van szó, az annak különböző tagjai közötti kapcsolatok jellegének igazolását (2011. május 12-i Runevič-Vardyn és Wardyn ítélet, C-391/09, EU:C:2011:291, 73. pont; 2016. június 2-i Bogendorff von Wolffersdorff ítélet, C-438/14, EU:C:2016:401, 43. pont).

38 A két tagállam állampolgárságával rendelkező polgár – ahogyan az alapügy felperese – esetében fennáll annak konkrét veszélye, hogy két különböző név – ti. Pavel és Freitag – viselése miatt a saját személyazonosságával, valamint az általa bemutatott okmányok eredetiségével és a bennük szereplő adatok hitelességét illetően kételyeket kell eloszlatni, ami – ahogyan azt a Bíróság megállapította – az EUMSZ 21. cikkből eredő jog gyakorlásának akadályozására alkalmas körülménynek minősül (lásd: 2010. december 22-i Sayn-Wittgenstein ítélet, C-208/09, EU:C:2010:806, 70. pont; 2016. június 2-i Bogendorff von Wolffersdorff ítélet, C-438/14, EU:C:2016:401, 40. pont).

39 Következésképpen az, ha valamely tagállami anyakönyvi hivatal megtagadja az e tagállam állampolgára által egy másik tagállamban – amelynek állampolgárságával szintén rendelkezik – jogszerűen szerzett név elismerését és annak anyakönyvezését a nemzeti jog olyan rendelkezése alapján, amely az anyakönyvi hivatalban tett nyilatkozat útján történő bejegyzés iránti kérelem lehetőségét ahhoz a feltételhez köti, hogy e név megszerzésére a másik tagállamban való szokásos tartózkodás alatt került sor, korlátozhatja a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való, az EUMSZ 21. cikkben kimondott jog gyakorlását.

40 A német kormány azonban azt állítja, hogy mivel a német jog egyéb jogalapokat is tartalmaz az érdekelt kérelmére induló névváltoztatásra, mégpedig a névváltoztatásról szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit, nem áll fenn a személyek szabad mozgásának a klaudikáló névviselésből fakadó korlátozása. Bár ugyanis a névváltoztatásról szóló törvény 3. §-ának (1) bekezdése e változtatást ahhoz a feltételhez köti, hogy azt jelentős ok indokolja, a névváltoztatásról szóló törvényre vonatkozó rendelet 49. pontjából az következik, hogy a kettős állampolgárságú német állampolgárok esetében a klaudikáló névviselés megszüntetése ilyen jelentős oknak minősül. Így egy olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, az érintett személy számára elismerhetik a másik tagállamban jogszerűen szerzett nevet, ha a névváltoztatásról szóló törvény szerinti kérelmet benyújtja az illetékes közigazgatási hatósághoz.

41 E tekintetben ahhoz, hogy egy olyan szabályozást, mint a névviselésre vonatkozó német szabályozás egésze, az uniós joggal összeegyeztethetőnek lehessen tekinteni, az szükséges, hogy a névváltoztatás iránti kérelem benyújtását lehetővé tévő rendelkezések vagy belső eljárások ne tegyék lehetetlenné vagy túlzottan nehézzé az EUMSZ 21. cikkben biztosított jogok gyakorlását. Az uniós jog szempontjából elvileg nincs jelentősége annak, hogy melyik az a nemzeti rendelkezés vagy belső eljárás, amely alapján a felperes hivatkozhat a nevével kapcsolatos jogaira.

42 Ugyanis a családi név megváltoztatására vonatkozó uniós jogszabályok hiányában az egyes tagállamok belső jogrendszerének feladata a jogalanyokat a közösségi jog alapján megillető jogvédelem biztosítására irányuló, a nemzeti jogban előírt eljárási rendelkezések szabályozása, amennyiben egyrészt ezek a rendelkezések nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló, belső joggal kapcsolatos eljárásokra vonatkozóak (az egyenértékűség elve), illetve a gyakorlatban nem tehetik lehetetlenné vagy nem nehezíthetik meg túlzottan az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd analógia útján különösen: 2006. szeptember 12-i Eman és Sevinger ítélet, C-300/04, EU:C:2006:545, 67. pont; 2014. július 3-i Kamino International Logistics és Datema Hellmann Worldwide Logistics ítélet, C-129/13 és C-130/13, EU:C:2014:2041, 75. pont; 2017. március 8-i Euro Park Service ítélet, C-14/16, EU:C:2017:177, 36. pont).

43 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy van-e lehetősége arra, hogy maga biztosítsa az EUMSZ 21. cikkben meghatározott jogok gyakorlását, és elismerje az olyan körülmények között szerzett név elismeréséhez való jogot, mint amelyről az alapügyben szó van, vagy hogy az alapügy felperesének a névváltoztatásról szóló törvény szerinti közjogi eljáráshoz kell folyamodnia.

44 Amint az a jelen ítélet 40. pontjából kitűnik, a német kormány azt állítja, hogy a klaudikáló névviselés megszüntetése a névváltoztatásról szóló törvény 3. §-ának (1) bekezdése értelmében vett „jelentős oknak” minősül. Ugyanakkor valamely állampolgárnak – mint az alapügy felperesének – az EUMSZ 21. cikk szerinti jogainak gyakorlását nem teheti kétségessé az illetékes német hatóságokat megillető mérlegelési jogkör.

45 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az ilyen mérlegelési jogkört az illetékes hatóságoknak az EUMSZ 21. cikk hatékony érvényesülését biztosító módon kell gyakorolniuk.

46 Különösen lényeges, hogy a német jogban létező, a névváltoztatást lehetővé tévő eljárás biztosítsa azt, hogy a más tagállamban szerzett név elismeréséhez szükséges „jelentős ok” fennállását lehessen megállapítani olyan körülmények esetén, mint amelyekről az alapügyben szó van, amikor az érintett személyt – a szokásos tartózkodáson túl, például állampolgárság alapján – kapcsolat fűzi ahhoz a másik tagállamhoz, ahol jogszerűen szerezte a nevét.

47 Ennélfogva a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállami anyakönyvi hivatal az e tagállam állampolgára által egy másik tagállamban – amelynek állampolgárságával szintén rendelkezik – jogszerűen szerzett és a születési névvel megegyező családi név elismerését és annak anyakönyvezését a nemzeti jog olyan rendelkezése alapján megtagadja, amely az anyakönyvi hivatalban tett nyilatkozat útján történő bejegyzés lehetőségét ahhoz a feltételhez köti, hogy e név megszerzésére a másik tagállamban való szokásos tartózkodás alatt került sor, kivéve ha a nemzeti jogban léteznek más, az adott név tényleges elismerését lehetővé tévő rendelkezések.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállami anyakönyvi hivatal az e tagállam állampolgára által egy másik tagállamban – amelynek állampolgárságával szintén rendelkezik – jogszerűen szerzett és a születési névvel megegyező családi név elismerését és annak anyakönyvezését a nemzeti jog olyan rendelkezése alapján megtagadja, amely az anyakönyvi hivatalban tett nyilatkozat útján történő bejegyzés lehetőségét ahhoz a feltételhez köti, hogy e név megszerzésére a másik tagállamban való szokásos tartózkodás alatt került sor, kivéve ha a nemzeti jogban léteznek más, az adott név tényleges elismerését lehetővé tévő rendelkezések.

Aláírások